

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 26.133.118
у Київському столичному університеті
імені Бориса Грінченка
доктору педагогічних наук, професору,
професору кафедри освітології та
психолого-педагогічних дисциплін
Факультету педагогічної освіти
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка
Людмилі ХОРУЖІЙ

Відгук

офіційного опонента **Матвієнко Олени Валеріївни**, доктора педагогічних наук, професора, завідувачки кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки Українського державного університету імені Михайла Драгоманова про дисертаційне дослідження **Бойчук Валентини Сергіївни** «**Формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови**», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Актуальність дисертаційного дослідження Бойчук Валентини Сергіївни зумовлюється сучасними суспільними, освітніми та культурними трансформаціями, які визначають нові вимоги до підготовки особистості в умовах глобалізованого й полікультурного світу. В умовах європейської інтеграції України, активізації міжнародної співпраці, посилення міжкультурних контактів та академічної мобільності особливої значущості набуває проблема формування здатності особистості до конструктивного діалогу культур, толерантної взаємодії та ефективної комунікації з представниками інших національних і культурних спільнот.

У дисертації переконливо обґрунтовано, що міжкультурна компетентність сьогодні є не лише складником іншомовної підготовки, а й важливою характеристикою сучасної особистості, здатної до успішної соціалізації та функціонування в умовах багатокультурного середовища. Особливої актуальності ця проблема набуває в сучасних українських реаліях, пов'язаних із процесами міграції, вимушеного переселення, посиленням міжкультурної взаємодії та необхідністю збереження власної культурної ідентичності. Авторка слушно акцентує увагу на тому, що формування міжкультурної компетентності є важливим чинником розвитку демократичного суспільства, здатного до міжкультурного порозуміння та взаємоповаги.

Науково обґрунтованим є вибір підліткового віку як предмета дослідження, оскільки саме цей період є сензитивним для формування світоглядних позицій, ціннісних орієнтацій, моделей поведінки та соціальних установок особистості. Методологічно вмотивованим є також звернення авторки до учнів 5–6 класів як представників адаптаційного циклу базової середньої освіти в умовах реалізації концепції Нової української школи.

Актуальність дослідження посилюється виявленими суперечностями між суспільною потребою у формуванні міжкультурної компетентності здобувачів освіти та недостатнім рівнем її сформованості; між значним потенціалом уроків іноземної мови та недостатнім використанням їх можливостей у контексті міжкультурної підготовки; між необхідністю оновлення іншомовної освіти та недосконалістю програмно-методичного забезпечення цього процесу.

Отже, тема дисертаційного дослідження є актуальною, соціально значущою та своєчасною, а її розроблення відповідає сучасним потребам педагогічної науки й освітньої практики.

Наукова новизна результатів дисертації. Наукова новизна одержаних результатів є належно обґрунтованою та полягає у комплексному розв'язанні актуальної науково-педагогічної проблеми формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови.

Уперше у дисертації обґрунтовано поняття «міжкультурна компетентність підлітків» як інтегровану характеристику особистості, що синтезує ціннісне ставлення до інших культур, знання їх особливостей, уміння здійснювати міжкультурну комунікацію на засадах толерантності з урахуванням потреби у персоналізації, почуття дорослості та усвідомлення значущості участі у суспільно-корисній діяльності.

Вагомим науковим результатом є визначення структури міжкультурної компетентності підлітків, яка охоплює мотиваційно-ціннісний, когнітивно-пізнавальний, емоційно-вольовий та операційно-діяльнісний компоненти. Авторкою також розроблено критеріальний апарат діагностики рівнів сформованості міжкультурної компетентності підлітків, представлений мотиваційно-аксіологічним, когнітивно-рефлексивним, афективно-вольовим та операційно-праксіологічним критеріями з відповідними показниками за низьким, середнім і високим рівнями.

Наукова новизна дисертації полягає також в обґрунтуванні педагогічних умов формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови, а саме: актуалізації ціннісного ставлення підлітків до міжкультурної комунікації; організації освітнього процесу на засадах партнерської взаємодії; використання інтерактивного інструментарію англomовної підготовки у контексті формування міжкультурної компетентності. Важливо, що зазначені

педагогічні умови були не лише теоретично визначені, а й експериментально верифіковані.

До науково значущих результатів належить також уточнення сутності ключових понять дослідження, зокрема понять «компетентність», «міжкультурна компетентність», «урок іноземної мови», «вікові особливості підлітків», «педагогічні умови». Подальшого розвитку набули методи і форми навчання англійської мови в закладах загальної середньої освіти, а також визначено їх потенціал у формуванні міжкультурної компетентності підлітків.

Таким чином, наукова новизна дисертаційного дослідження є безперечною, має теоретичну й прикладну цінність та свідчить про самостійний характер виконаного наукового пошуку.

Теоретичне і практичне значення результатів дисертації. Теоретичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає у розширенні й поглибленні наукових уявлень про сутність міжкультурної компетентності підлітків та особливості її формування в умовах іншомовної освіти. Авторкою здійснено системний аналіз сучасних наукових підходів до проблеми міжкультурної компетентності, уточнено зміст базових понять дослідження, визначено структуру міжкультурної компетентності підлітків, її критерії та показники сформованості.

Важливим теоретичним здобутком є обґрунтування педагогічних умов формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови, що суттєво доповнює сучасні наукові уявлення про можливості іншомовної освіти у контексті міжкультурної підготовки здобувачів освіти. Результати дослідження сприяють подальшому розвитку теорії компетентнісного, культурологічного та особистісно орієнтованого підходів у педагогічній науці.

Практичне значення дисертації полягає у розробленні та впровадженні комплексу освітніх інструментів формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках англійської мови. Практичну цінність мають створені авторкою навчально-методичні та цифрові ресурси, зокрема авторський практикум «Workshop for the formation of intercultural competence of adolescents in English lessons», YouTube-канал із навчальними матеріалами та сайт для учнів 5–6 класів, присвячений формуванню міжкультурної компетентності на уроках англійської мови.

Позитивної оцінки заслуговує практична спрямованість розроблених завдань і вправ, які враховують вікові особливості учнів адаптаційного циклу базової середньої освіти та побудовані на основі сучасних інтерактивних технологій навчання. У роботі запропоновано використання рольових ігор, форум-театру, тренінгів, вебквестів, проєктної діяльності, цифрових ресурсів та

відеоконтенту, що забезпечує практичну реалізацію міжкультурної взаємодії в освітньому процесі.

Результати дослідження можуть бути використані у практиці закладів загальної середньої освіти, у професійній діяльності вчителів іноземної мови, у роботі методичних об'єднань, у системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників, а також у подальших наукових дослідженнях проблем міжкультурної освіти та іншомовної підготовки здобувачів освіти.

Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Аналіз дисертаційного дослідження Бойчук Валентини Сергіївни дає підстави стверджувати, що сформульовані у роботі наукові положення, висновки та рекомендації є достатньо обґрунтованими, достовірними, логічно виваженими та такими, що мають належний рівень наукової аргументації. Це забезпечується комплексним характером дослідження, чіткою логікою наукового пошуку, системністю опрацювання проблеми, коректністю використаного методологічного інструментарію та репрезентативністю експериментальної бази.

Дисертанткою здійснено ґрунтовний аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, нормативно-правових документів, концепцій та підходів до проблеми міжкультурної компетентності особистості. Важливо, що авторка не обмежилася лише описом існуючих наукових позицій, а здійснила їх критичне осмислення, систематизацію та узагальнення, що дозволило сформувати цілісне теоретико-методологічне підґрунтя дослідження. У роботі простежується високий рівень наукової культури, уміння аналізувати різні концептуальні підходи та інтегрувати їх у власну дослідницьку систему.

Наукова обґрунтованість результатів дослідження забезпечується також чіткістю визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження, їх логічною взаємопов'язаністю та відповідністю загальній концепції роботи. Усі структурні компоненти дисертації є взаємозумовленими, а послідовність викладу матеріалу свідчить про системність наукового пошуку та продуману логіку розгортання дослідження.

Методологічна основа дисертації є достатньо цілісною та відповідає специфіці досліджуваної проблеми. Авторкою обґрунтовано використання системного, культурологічного, аксіологічного, компетентнісного, особистісно орієнтованого та суб'єктно-діяльнісного підходів, що забезпечило комплексне вивчення процесу формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови. Застосування зазначених підходів дозволило дослідити проблему одночасно в педагогічному, психологічному, культурологічному та соціальному вимірах.

Позитивної оцінки заслуговує коректність добору методів дослідження. Для реалізації поставлених завдань авторкою використано комплекс взаємодоповнювальних теоретичних, емпіричних та статистичних методів, що забезпечило достовірність отриманих результатів. Доцільним є використання дефініційного аналізу, систематизації, узагальнення, педагогічного спостереження, анкетування, тестування, самооцінювання, педагогічного експерименту та методів математичної статистики. Важливо, що кожен із методів є функціонально виправданим та спрямованим на вирішення конкретних завдань дослідження.

Окремо слід відзначити високий рівень організації експериментальної роботи. Авторкою послідовно реалізовано констатувальний, формувальний і контрольний етапи педагогічного експерименту, що дало можливість не лише діагностувати актуальний стан сформованості міжкультурної компетентності підлітків, а й простежити динаміку змін під впливом запропонованих педагогічних умов. Експериментальна база дослідження є достатньо репрезентативною, оскільки охоплює заклади загальної середньої освіти міста Києва.

Наукова достовірність результатів підтверджується використанням методів математичної статистики, зокрема критерію кутового перетворення Фішера та Т-критерію Стюдента, що дозволило забезпечити статистичну верифікацію результатів педагогічного експерименту. Отримані кількісні та якісні показники свідчать про позитивну динаміку сформованості міжкультурної компетентності підлітків в експериментальних групах та підтверджують ефективність розроблених педагогічних умов.

Висновки дисертації є логічними, послідовними та повною мірою відповідають поставленим завданням дослідження. Вони впливають із результатів проведеного теоретичного й експериментального аналізу, містять належний рівень узагальнення та характеризуються практичною спрямованістю. Сформульовані рекомендації мають прикладний характер і можуть бути ефективно використані у практиці закладів загальної середньої освіти, професійній діяльності вчителів іноземної мови, у роботі методичних об'єднань, а також у системі післядипломної педагогічної освіти.

Отже, результати дослідження, наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, є науково обґрунтованими, достовірними та такими, що мають вагоме значення для розвитку сучасної педагогічної науки й освітньої практики.

Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Дисертаційне дослідження Бойчук Валентини Сергіївни засвідчує високий рівень виконання поставленого

наукового завдання та сформованість у здобувачки належного рівня методологічної культури й дослідницьких компетентностей, необхідних для самостійного здійснення науково-педагогічної діяльності.

У роботі простежується системний і цілісний характер наукового пошуку. Авторка чітко визначила логіку дослідження, забезпечила узгодженість між метою, завданнями, предметом, методами та результатами дослідження. Важливо, що кожен етап дисертаційної роботи є концептуально пов'язаним із загальною проблематикою дослідження та спрямований на послідовне розв'язання поставлених завдань. Це свідчить про вміння здобувачки здійснювати комплексне наукове дослідження та будувати його відповідно до сучасних вимог педагогічної науки.

Позитивної оцінки заслуговує здатність авторки працювати з широким колом наукових джерел, критично аналізувати різні наукові концепції, здійснювати їх порівняння, систематизацію та узагальнення. Дисертантка продемонструвала високий рівень володіння сучасним понятійно-категоріальним апаратом педагогічної науки, що дозволило їй коректно визначити ключові дефініції дослідження та сформулювати власну наукову позицію щодо сутності міжкультурної компетентності підлітків.

Високий рівень оволодіння методологією наукової діяльності підтверджується також доцільністю використання комплексу наукових підходів і методів дослідження. Авторка виявила вміння методологічно грамотно поєднувати теоретичний аналіз із практичною експериментальною роботою, здійснювати педагогічне моделювання, розробляти критерії, показники та діагностичний інструментарій дослідження, а також проводити статистичну обробку результатів.

Особливо варто відзначити здатність дисертантки до практичної реалізації результатів дослідження. Авторкою не лише обґрунтовано педагогічні умови формування міжкультурної компетентності підлітків, а й розроблено комплекс сучасних освітніх інструментів, зокрема інтерактивні завдання, практикум, цифрові ресурси, YouTube-канал та тематичний сайт для учнів 5–6 класів. Такий підхід свідчить про сформованість у здобувачки навичок педагогічного проєктування, інноваційного мислення та готовності до впровадження сучасних освітніх технологій у практику закладів загальної середньої освіти.

Важливим показником рівня виконання наукового завдання є належна апробація результатів дослідження. Основні положення дисертації були представлені на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, методологічних семінарах, а також відображені у достатній кількості наукових публікацій. Це свідчить про активну наукову позицію

здобувачки, її здатність до наукової комунікації та інтеграції результатів власного дослідження у сучасний науковий дискурс.

Загалом дисертаційна робота засвідчує високий рівень наукової зрілості Бойчук Валентини Сергіївни, її здатність до самостійного здійснення науково-дослідної діяльності, уміння розв'язувати складні науково-педагогічні завдання та готовність до подальшої професійної й наукової діяльності у сфері педагогічної науки та освіти.

Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях. Основні положення та результати дисертаційного дослідження Бойчук Валентини Сергіївни пройшли належну апробацію та отримали позитивну оцінку наукової спільноти. Результати дослідження систематично оприлюднювалися на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, методологічних семінарах, наукових школах та інших фахових наукових заходах, що свідчить про достатній рівень їх наукового обговорення, верифікації та впровадження у сучасний педагогічний дискурс.

Позитивної оцінки заслуговує широка географія та різнорівневий характер апробації результатів дослідження. Основні положення дисертації були представлені на міжнародних науково-практичних конференціях, присвячених проблемам педагогіки, міжкультурної освіти, цифрових трансформацій освітнього середовища, розвитку компетентнісного підходу та сучасної іншомовної освіти. Важливо, що апробація результатів здійснювалася системно протягом усього періоду виконання дисертаційного дослідження, що свідчить про послідовність і цілісність наукового пошуку.

Результати дослідження також були впроваджені в освітній процес закладів загальної середньої освіти міста Києва, що підтверджується відповідними довідками про впровадження. Це засвідчує практичну значущість одержаних результатів та можливість їх реального використання у професійній діяльності вчителів іноземної мови.

Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях є достатньою та відповідає вимогам чинного законодавства щодо присудження ступеня доктора філософії. Основні результати дисертаційного дослідження відображено у 25 наукових працях, серед яких 13 статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України, у тому числі у виданнях, що індексуються та мають належний рівень наукової репрезентативності.

Наукові публікації повною мірою відображають ключові положення дисертаційної роботи: теоретичні засади міжкультурної компетентності, її структуру, критерії та показники сформованості, педагогічні умови формування міжкультурної компетентності підлітків, потенціал уроків іноземної мови,

інтерактивний інструментарій англomовної підготовки, а також результати експериментальної перевірки ефективності запропонованих педагогічних умов. Тематика публікацій є цілісною, логічно пов'язаною із загальною концепцією дослідження та відображає основні етапи наукового пошуку здобувачки.

Слід відзначити належний рівень наукової апробації результатів дослідження у фахових наукових виданнях, а також достатню кількість одноосібних публікацій, що свідчить про самотійний характер виконаного дослідження та особистий внесок авторки у розроблення заявленої проблематики.

Таким чином, результати дисертаційного дослідження пройшли належну апробацію, а повнота їх висвітлення у наукових публікаціях відповідає встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Структура та зміст дисертації, її самотійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу. Структура дисертаційної роботи Бойчук Валентини Сергіївни є логічною, цілісною та повною мірою відповідає меті, завданням і загальній концепції дослідження. Робота характеризується продуманою композиційною побудовою, послідовністю викладу матеріалу та внутрішньою взаємоузгодженістю всіх структурних компонентів.

Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Структура роботи є методологічно обґрунтованою та відображає логіку наукового пошуку – від теоретичного аналізу проблеми до експериментальної перевірки ефективності запропонованих педагогічних умов формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови.

У першому розділі дисертації авторкою здійснено ґрунтовний аналіз теоретичних засад проблеми міжкультурної компетентності у сучасному науковому дискурсі, визначено сутність та структуру міжкультурної компетентності підлітків, а також охарактеризовано потенціал уроків іноземної мови у контексті її формування.

Другий розділ присвячено обґрунтуванню критеріїв, показників та діагностичного інструментарію дослідження, аналізу актуального стану сформованості міжкультурної компетентності підлітків, а також визначенню педагогічних умов її формування на уроках англійської мови. Позитивно слід відзначити логічне поєднання теоретичних положень із результатами констатувального етапу експерименту.

У третьому розділі авторкою представлено результати експериментальної перевірки ефективності розроблених педагогічних умов, проаналізовано динаміку рівнів сформованості міжкультурної компетентності підлітків та

здійснено статистичне обґрунтування отриманих результатів. Висновки до кожного розділу та загальні висновки є логічними, змістовними та відображають результати проведеного дослідження.

Зміст дисертації свідчить про самостійний характер виконаного дослідження. Авторка продемонструвала здатність до самостійного аналізу наукових джерел, формулювання наукових положень, розроблення педагогічних умов, діагностичного інструментарію та освітніх ресурсів, а також організації та проведення педагогічного експерименту. Робота містить елементи наукової новизни, авторські підходи до розв'язання досліджуваної проблеми та власні практичні напрацювання, що підтверджує особистий внесок здобувачки у розвиток сучасної педагогічної науки.

Дисертація є завершеним науковим дослідженням, у якому реалізовано поставлену мету та розв'язано визначені завдання. Одержані результати мають теоретичне й практичне значення, а сформульовані висновки є обґрунтованими та логічно впливають із проведеного дослідження.

Оформлення дисертації відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України №40 від 12.01.2017 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації». Робота написана на належному науковому рівні, характеризується чіткістю викладу, коректністю використання наукової термінології, стилістичною цілісністю та дотриманням норм академічного письма. Обсяг дисертації, структура списку використаних джерел, оформлення таблиць, рисунків і додатків відповідають встановленим вимогам.

Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Аналіз дисертаційної роботи Бойчук Валентини Сергіївни, а також наукових публікацій, у яких висвітлено основні результати дослідження, дає підстави стверджувати про належний рівень дотримання принципів академічної доброчесності.

У дисертації коректно використано наукові джерела, дотримано вимог щодо цитування, покликання на праці вітчизняних і зарубіжних учених, а також забезпечено належне оформлення списку використаних джерел. Структура роботи, логіка викладу матеріалу, результати теоретичного аналізу та експериментальної роботи свідчать про самостійний характер проведеного дослідження, авторський підхід до розроблення проблематики та особистий внесок здобувачки у розв'язання поставленого наукового завдання.

Відповідно до довідки про автоматизовану перевірку дисертації та наукових публікацій через систему Identific, коефіцієнт подібності дисертації становить 9 %, що є допустимим показником для наукових робіт такого типу та не свідчить про наявність порушень академічної доброчесності. Показники

текстових збігів у наукових публікаціях здобувачки також перебувають у межах допустимих нормативних значень і зумовлені використанням загальноновживаної наукової термінології, коректним цитуванням джерел, назв нормативних документів, усталених наукових конструкцій та описом методологічного апарату дослідження.

Важливо відзначити, що результати автоматизованої перевірки не виявили ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації наукових результатів. Подані у дисертації теоретичні положення, висновки, результати експериментальної роботи та статистичні дані є узгодженими, логічно взаємопов'язаними та належним чином аргументованими.

Наукові публікації здобувачки відповідають темі дисертаційного дослідження, відображають основні етапи та результати наукового пошуку, а також демонструють послідовність розвитку авторської концепції формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови. Наявні окремі текстові збіги між дисертацією та публікаціями є обґрунтованими та відповідають положенням пункту 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії щодо допустимого використання здобувачем власних наукових праць у тексті дисертації.

Таким чином, дисертаційна робота Бойчук Валентини Сергіївни та наукові публікації, у яких висвітлено її основні результати, виконані з дотриманням принципів академічної доброчесності. Ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації не виявлено.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Дисертація є цілісним і науково обґрунтованим дослідженням, однак окремі її положення можуть бути предметом наукової дискусії та потребують уточнення.

1. Розкриваючи потенціал уроків іноземної мови як середовища формування міжкультурної компетентності, авторка переконливо обґрунтовує доцільність використання інтерактивного інструментарію, проте взаємозв'язок між окремими видами інтерактивних технологій та формуванням конкретних компонентів міжкультурної компетентності підлітків міг би бути висвітлений більш диференційовано.

2. У роботі представлено аналіз зарубіжного досвіду дослідження міжкультурної компетентності, однак порівняльний аспект його узагальнення, зокрема в контексті практичного застосування в іншомовній освіті, доцільно було б подати більш системно та розгорнуто.

3. Певного уточнення потребує понятійно-категоріальний апарат дослідження, зокрема доцільним є чіткіше розмежування змісту понять «міжкультурна комунікація» та «міжкультурна компетентність» у контексті навчання іноземної мови.

4. З огляду на практичну спрямованість дослідження, доцільним було б ширше висвітлити можливості застосування запропонованого інструментарію в системі підвищення кваліфікації вчителів іноземних мов.

Підсумовуючи, зазначимо, що висловлені зауваження не знижують загальної високої оцінки дисертаційного дослідження та мають рекомендаційний характер.

Загальний висновок про рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Дисертаційне дослідження Бойчук Валентини Сергіївни засвідчує високий рівень набуття здобувачкою теоретичних знань, практичних умінь, дослідницьких навичок та професійних компетентностей, необхідних для здійснення самостійної науково-педагогічної діяльності.

У процесі виконання дисертаційної роботи авторка продемонструвала ґрунтовні знання у галузі педагогіки, теорії та методики іншомовної освіти, сучасних концепцій компетентнісного, культурологічного, аксіологічного та особистісно орієнтованого підходів. Здобувачка виявила здатність до комплексного аналізу наукових джерел, критичного осмислення сучасних наукових концепцій, систематизації й узагальнення наукової інформації, що свідчить про сформованість належного рівня наукового мислення та методологічної культури.

Високий рівень професійної підготовки дисертантки підтверджується її здатністю самостійно визначати актуальну наукову проблему, обґрунтовувати теоретико-методологічні засади дослідження, формулювати науковий апарат, добирати адекватні методи наукового пошуку та здійснювати педагогічний експеримент. Авторка продемонструвала вміння працювати з емпіричними даними, застосовувати методи математичної статистики, інтерпретувати результати дослідження та формулювати аргументовані висновки.

Про сформованість дослідницьких компетентностей свідчить також розроблення авторкою критеріїв, показників і діагностичного інструментарію дослідження, педагогічних умов формування міжкультурної компетентності підлітків, а також створення сучасного освітнього інструментарію, зокрема інтерактивних завдань, практикуму, цифрових ресурсів, тематичного сайту та YouTube-каналу для учнів адаптаційного циклу закладів загальної середньої освіти.

Важливо відзначити, що дисертантка продемонструвала готовність до впровадження інноваційних освітніх технологій, інтеграції цифрових ресурсів в освітній процес, а також здатність до практичного застосування результатів наукового дослідження у діяльності закладів загальної середньої освіти.

Належний рівень сформованості науково-дослідницьких компетентностей підтверджується також активною апробацією результатів дослідження, участю у міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях, наявністю достатньої кількості наукових публікацій, що відображають основні результати дисертаційної роботи.

Отже, результати виконаного дослідження дають підстави стверджувати, що Бойчук Валентина Сергіївна набула необхідного рівня теоретичних знань, практичних умінь, навичок та компетентностей, передбачених вимогами до здобувача ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Загальна оцінка дисертації і наукових публікацій щодо їхнього наукового рівня з урахуванням дотримання академічної доброчесності та щодо відповідності вимогам. Дисертаційна робота Бойчук Валентини Сергіївни «Формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови» є самостійним, завершеним, цілісним науковим дослідженням, виконаним на високому науково-теоретичному та методичному рівнях.

За актуальністю, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням, ступенем обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, рівнем організації та проведення експериментальної роботи дисертація відповідає сучасним вимогам до наукових досліджень у галузі педагогічної науки. У роботі представлено вагомі результати, які мають значення для подальшого розвитку теорії та методики іншомовної освіти, міжкультурної підготовки здобувачів освіти та вдосконалення освітнього процесу закладів загальної середньої освіти.

Наукові публікації здобувачки достатньо повно відображають основні результати дисертаційного дослідження, відповідають темі роботи та вимогам щодо апробації результатів наукового дослідження. Опубліковані праці характеризуються належним науковим рівнем, логічністю викладу, послідовністю розкриття авторської концепції та відповідністю сучасним тенденціям розвитку педагогічної науки.

Дисертація та наукові публікації виконані з дотриманням принципів академічної доброчесності. У результаті аналізу роботи та довідки автоматизованої перевірки через систему Identific не виявлено ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів дослідження. Виявлені текстові збіги мають коректний характер та відповідають чинним нормативним вимогам щодо використання власних наукових праць здобувача у тексті дисертації.

Структура, зміст, оформлення та обсяг дисертації відповідають вимогам наказу Міністерства освіти і науки України №40 від 12 січня 2017 року «Про

затвердження вимог до оформлення дисертації», а також вимогам Постанови Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами).

Вважаємо, що дисертаційна робота Бойчук Валентини Сергіївни «Формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови» відповідає вимогам, встановленим до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її авторка — Бойчук Валентина Сергіївна — заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри початкової освіти
та інноваційної педагогіки

Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

